

Provođenje Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka dojke u Krapinsko-zagorskoj županiji

Marina Stanković Gjuretek

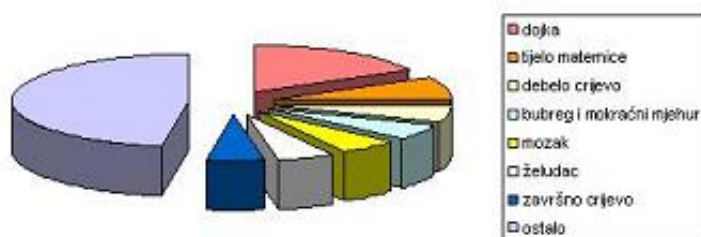
ZZJZ Krapinsko-zagorske županije Zlatar

Ključne riječi: rak dojke, Krapinsko-zagorska županija, Nacionalni program, lokalna zajednica

Epidemiološka situacija

Rak dojke je najčešći rak i vodeći uzrok prijevremene smrti žena u dobi od 35. do 64. godine u Krapinsko-zagorskoj županiji. Stope incidencije raka dojke za županiju iznosile su 51,3/100.000 žena u 1996. godini (72,3 u Hrvatskoj), a 60,3/100.000 žena u 2005. (100,1u Hrvatskoj).

Slika 1. Najčešća sijela raka kod žena u Krapinsko-zagorskoj županiji u 2004.g.

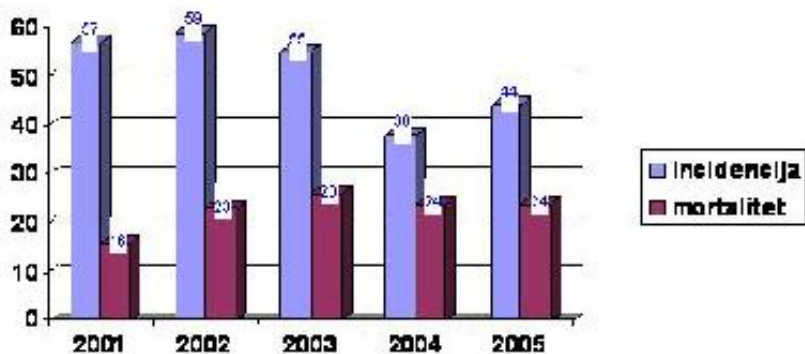

Tablica 1. Rak dojke kod žena u Krapinsko-zagorskoj županiji u razdoblju od 2001.-2005.g

Godina	incidencija		mortalitet	
	broj	stopa na 100 000	broj	stopa na 100 000
2001.	57	78,1	16	21,9
2002.	59	80,8	23	31,5
2003.	55	75,3	26	35,6
2004.	38	52,1	24	33,9
2005.	44	60,3	24	32,9

Izvor: HZJZ i ZZJZ KZŽ

Slika 2. Rak dojke kod žena u Krapinsko-zagorskoj županiji 2001. -2005. g.

Tablica 2. Broj novootkrivenih žena oboljelih od raka dojke po dobi u Krapinsko-zagorskoj županiji

Godina	(Dob godine)									Ukupno
	>20	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80+	Nepoznata	
2001.	-	-	-	10	13	20	12	2	-	57
2002.	-	1	1	16	13	9	14	5	-	59
2003.	-	-	3	6	7	13	17	6	3	55
2004.	-	-	2	4	8	9	13	1	1	38
2005.	-	1	1	7	12	9	13	1	-	44

Provođenje Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka dojke u Krapinsko-zagorskoj županiji

Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke u Krapinsko-zagorskoj županiji počeo je sa provođenjem 2.11.2006. godine. Skrining mamografija provodi se u dvije mamografske jedinice, u OB Zabok i SB Krapinske Toplice. Zbog prekapacitiranosti radioloških službi nije moguće pozivanje više od 15 žena po mamografskoj jedinici tijekom jednog dana tako da raspoloživost termina za snimanje ograničava broj poziva. U periodu od studenog 2006. do studenog 2007. godine ukupno je pozvano 8591 žena (51,3%), od toga su pregledane 4419 žene. Odazivu od 51,5% pribrojene su žene koje su mamografiju učinile unutar 6-12 mjeseci, tako da on iznosi 54%. Do sada je dijagnosticirano 9 karcinoma.

U predviđenom dvogodišnjem razdoblju sve će žene u dobnoj skupini od 50 do 69 godina (16742 žena) biti pozvane. Tijekom ljetnih mjeseci upućivani su i drugi pozivi ženama koje se nisu odazvale i na temelju tog iskustva možemo reći da je drugi poziv bitno poboljšao odaziv. Patronažne sestre Doma zdravlja Krapinsko-zagorske županije prilikom obilaska terena senzibilizirale su i motivirale veći broj žena koje se na prvi poziv nisu odazvale. Nacionalni program u našoj županiji odvija se uz sve veću zainteresiranost lokalne zajednice. Krapinsko-zagorsku županiju karakterizira veći udio seoskog stanovništva, što uz raspršenost naselja i lošu prometnu povezanost s gradskim i općinskim centrima Županije otežava pristup zdravstvenim službama. Zbog nedovoljne prometne povezanosti sela i zaselaka s većim mjestima zdravstvena zaštita je većini teško dostupna, a zdravstvene usluge koriste se onda kada je zdravlje već jako narušeno. Stanovništvo koje se u ovoj Županiji u radno aktivnoj dobi u velikom udjelu bavilo isključivo poljoprivredom često je bez određenih mirovinskih primanja i prima socijalnu potporu pa nema mogućnosti financijski osigurati skrb za sebe bez pomoći društvene zajednice u kojoj žive. Najugroženije skupina su starije žene, često udovice koje žive same bez mirovinskih primanja.

Podrška lokalne zajednice zbog spomenutih okolnosti iznimno je važna. Rak dojke je javno-zdravstveni problem i kao takvom se treba pristupati multidisciplinarno. Pozitivne snage koje su nam tijekom protekle godine pomogle u provođenju Nacionalnog programa su zainteresiranost lokalne zajednice i jačanje inicijative, senzibiliziranje javnosti kroz medije i uključivanje udruga u aktivnosti (Udruga žena i lokalna samouprava u dogovoru sa lokalnim autoprijevoznicima financirali su prijevoz žena iz udaljenih područja do mamografskih jedinica). Financijsku potporu za provođenje programa dala je i Krapinsko-zagorska županija.

Zaključak

Rak dojke kao vodeći uzrok smrti iz grupe malignih bolesti u žena Krapinsko-zagorske županije svake godine odnosi dvadesetak života. Godišnje oko 50 žena sazna da boluje od raka dojke. U više od 50%

žena do te spoznaje dođe kad je bolest već uznapredovala.

U protekloj godini u Krapinsko-zagorskoj županiji posvetilo se mnogo pažnje radu na prevenciji raka dojke. Provođenje Nacionalnog programa potaknulo je traženje novih načina suradnje, uključivanje i bolje povezivanje institucija i udruga u Županiji uz uvažavanje specifičnih potreba populacije seoskog područja.

Kontakt adresa:

Marina Stanković Gjuretek, dr. med.

spec. javnog zdravstva

ZZJZ Krapinsko-zagorske županije Zlatar

Tel. 098 686 274

Fax: 049 502 480

e-mail: marina.stankovic@zg.t-com.hr

zzjz-zabok1@kr.t-com.hr